

R

REVEIL-SERIE

LEG VERANTWOORDING AF

ABRAHAM HELLENBROEK

No. 510

DECEMBER 2014

ABRAHAM HELLENBROEK

Abraham Hellenbroek werd geboren te Amsterdam op 3 december 1658. Hij was de zoon van de koopman Johannes Hellenbroek en Elisabeth Kluft. Thuis ontving hij een godsdienstige opvoeding.

Aan de Illustre School in Amsterdam volgde hij voorbereidend onderwijs, waarna hij in 1677 theologie ging studeren aan de universiteit van Leiden. Na de voltooiing daarvan werd hij in 1682 tot predikant bevestigd in zijn eerste gemeente Zwammerdam. Vervolgens diende hij de gemeenten van Zwijndrecht (1691), Zaltbommel (1694) en Rotterdam (1695). Toen hij nog in Zwammerdam stond, trouwde hij op 21 februari 1690 te Rotterdam met Geertruida van der Hoeven, dochter van Nicolaas van der Hoeven, koopman en regerend schepen te Rotterdam. In 1728 ging Hellenbroek met emeritaat. Hij overleed in Rotterdam op 16 december 1731. Zijn vrouw overleefde hem meer dan twintig jaar, zij overleed in 1753.

Abraham Hellenbroek werd in aanvang getypeerd als coccejaan, maar na een geestelijke ommekeer, die omstreeks 1690 plaatsvond, koos hij voor de voetiaanse stroming in de kerk. Hij was een befaamd prediker. Sommigen (o.a. Melchior Leydekker en Johannes à Marck) beschouwden hem

als de bekwaamste kanselredenaar van zijn tijd. Zijn prediking kenmerkte zich door een sterke analyse van de tekst. Daarbij was hij niet afkerig van vergeestelijking van bijbelteksten, zoals o.a. blijkt uit zijn verklaring van het Hooglied. In de toepassing legde Hellenbroek meestal grote nadruk op de praktijk van de godzaligheid. Hij pleitte zeer voor levensheiliging, besteedde aandacht aan de actualiteit en toonde zich zo een praktische en pastorale zielzorger. Vooral in zijn tijdpreken ijverde hij voor een reformatie van de zeden onder het volk en de dienaren van overheid en kerk. Van zijn diaconale instelling getuigt het feit dat hij giften inzamelde voor de Hugenoten op de Franse galeien. De giften droeg hij over aan de Waalse diaconie in Rotterdam.

Opvallend is zijn irenische visie op de Joden. In zijn werk “De evangelische Jesaja” beschouwt hij hen als de stam waarop de heidenen zijn geënt; bekeerde Joden en bekeerde heidenen vormen de Kerk van het Nieuwe Testament.

Al in zijn eerste gemeente beijverde Hellenbroek zich voor de verbetering van de catechese. Dat leidde in 1706 tot de uitgave van een geheel nieuw catechisatieboekje, getiteld: “Voorbeeld der goddelijke Waarheden”. Het beleefde tientallen herdrukken, en wordt tot op vandaag gebruikt in vele gemeenten. Er verscheen in de zestiger jaren

van de vorige eeuw ook een hertaalde uitgave: “De Geloofsleer voor onze christelijke jeugd” (Oostburg z.j.).

Tijdens zijn leven verschenen zijn prekenbundels “De evangelische Jesaja” (1701-1703) en “Het Hooglied van Salomon” (1718-1720). Na zijn overlijden werden nog enkele prekenbundels van hem voor de pers gereed gemaakt door zijn neef Frederik Hendrik Hellenbroek, namelijk “Bijbelse Keurstoffen” in twee delen (1733-1734), “De kruis triomph van Vorst Messias” (1737), en “Nuttige Mengelstoffen” (1742). Naar het oordeel van deze neef stelde Abraham Hellenbroek in zijn preken alleen die zaken aan de orde die in het kader van een zorgvuldige exegese echt gezegd moesten worden. Daardoor vielen zijn preken niet lang uit.

Bron: Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 5, pg. 237-238.

De hierna volgende preek, die gehouden werd bij gelegenheid van een nieuw jaar, is herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands. De oorspronkelijke titel luidt: “De oproeping des zondaars tot verantwoording voor den Rechter van hemel en aarde”. De preek is afkomstig uit

het boek “Het Brood der kinderen”, keur van twaalf echt-gereformeerde leerredenen, tot troost der ware gelovigen en tot ontdekking en roeping der onbekeerden, verzameld uit de nagelaten geschriften van Gods getrouwe dienstknechten in vorigen tijd, uitgegeven te Leiden, bij J.J. Groen & Zoon (1937), pg. 116-132. Het was een nieuwe, onverkorte uitgave door de redactie van ‘De Vriend van Oud en Jong’ van de bundel uit 1835.

LEG VERANTWOORDING AF

door

ABRAHAM HELLENBROEK

*‘Geef rekening van uw rentmeesterschap;
want gij zult niet meer rentmeester
kunnen zijn’.*

Lukas 16:2b

Inleiding

Kooplieden en handelaars zijn gewend bij het nieuwe jaar hun rekeningen op te maken en hun boeken te sluiten. Wat kan er dan gepaster zijn, toehoorders, als u bij diezelfde gelegenheid eens denkt aan een grote rekening, die wij allen moeten opmaken.

Wanneer we letten op het gros van de mensen, hoeveel duizenden zijn er, die nooit naar deze rekening omkijken! Hoeveel duizenden, die er nooit naar vragen, wat die rekening is, waarover deze gaat en hoe groot de som ervan is! En onder hen die er nog iets van weten, hoeveel zijn er die zich er nooit over bekommeren hoe het met deze rekening gaan zal!

De ene meent dat er niet naar gevraagd zal worden; de andere meent dat er een schikking getroffen kan worden; en weer anderen denken dat het de tijd nog

niet is om aan betaling te denken!

Zo leeft men zorgeloos door, totdat het leven hier op aarde zijn einde vindt, zoals er nu een jaar is geëindigd. Maar wat zal het dan zijn? O mensen, wij moeten allemaal verschijnen voor de rechterstoel van Christus. Er komt een dag dat wij allemaal tot verantwoording geroepen zullen worden. Zo zeker als wij zien dat de eerste dag van het nieuwe jaar aanbreekt, zo zeker zal die dag door ons allen gezien worden. Zo zeker als nu de jaarrekeningen worden opgemaakt, zo zeker zal dan voor ons allemaal de rekening worden opgemaakt betreffende ons gedrag in dit leven! Mijn vrienden, wat is er redelijker dan dat wij ons, ook door het verloop van jaren en tijden, laten leiden naar die grote dag van afrekening, die steeds dichterbij komt. Luister, waarde hoorders, laat mij u daarbij helpen en laat mij u daarom toeroepen uit de naam van de Heere, met Zijn eigen woorden die u vindt in de door mij gekozen tekst: 'Geef rekenschap van uw rentmeesterschap' (Lukas 16:2b).

Deze tekst komt uit de gelijkenis van een rijke man, die een rentmeester had, over wie geklaagd werd, omdat hij de goederen van zijn heer verkwistte. Daarom besluit hij deze rentmeester tot zich te roepen en hem streng te vragen: zeg, wat hoor ik van

u? Hij roept hem ter verantwoording: geef rekenschap van uw rentmeesterschap. Dit wil ons leren dat wij verplicht zijn zorg te dragen voor het toekomstige.

We zien hier:

1. Waarover we nadenken: uw rentmeesterschap.
2. De plicht die op ons rust: geef er rekenschap van. Laten we dit toepassen tot ons nut bij gelegenheid van de jaarwisseling.

1.

Met de persoon, over wie de Heere Jezus in deze gelijkenis spreekt, een zeker rijk mens, wordt de Heere God Zelf bedoeld, als de opperheer en eigenaar van alles. De persoon tot wie hij spreekt is een rentmeester. Hiermee bedoelt de Heere Jezus niet een bepaalde persoon, maar de mens in het algemeen. U kunt dit dus verstaan als: uw rentmeesterschap.

De persoon die hier sprekende wordt ingevoerd is een rentmeester. Het woord rentmeester had onder de Grieken een ruime betekenis. Volgens de grondtaal is het een huisbestuurder. Zo'n rentmeester was iemand die de regels en de wetten in het huis vaststelt, de zaken van het huis regelt, en ieder zijn taak en voedsel toedeelt. Daarom wordt het woord rentmeester vertaald met verzorger, uitdeler of huisbezorger.

Zo lezen we in Romeinen 16:23: U groet Erastus, de rentmeester der stad.

De naam is ontleend aan de gewoonte dat rijke en aanzienlijke mensen hun eigen zaken niet kunnen of willen besturen. Dan geven zij hun huishouding en goederen over aan iemand die ze vertrouwen en die bekwaam is ze te beheren of te verhuren en de inkomsten te ontvangen, de gelden opnieuw uit te geven en zo het huis te besturen en te verzorgen. Soms namen zij de oudste en vertrouwde knecht, zoals Abraham deed met Eliëzer. En Jozef was rentmeester in het huis van Potifar. Soms werd iemand van buiten aangesteld.

Deze benaming is uitgebreid naar allen die een besturende functie over andermans zaken hebben. Dat kan zijn van particulieren of zaken van algemeen belang, bijvoorbeeld van staat of kerk. Hier gaat het vooral om een rentmeesterschap over de goederen en inkomsten, zoals straks zal blijken.

De Heere Jezus bedoelt hier al de verplichtingen die iemand heeft over de zaken die God hem heeft toevertrouwd. De rentmeester staat als voorbeeld voor alle mensen, die iets van God hebben ontvangen, waarover zij trouw dienen te zijn. Dat zijn alle mensen, zonder onderscheid. Er is aan iedereen wel iets toevertrouwd waarover hij of zij rentmeester is.

Dat wordt hier dus met rentmeesterschap bedoeld: de bediening, besturing en zorg die iemand heeft

over de zaken die hem zijn toevertrouwd, en die het eigendom zijn van iemand anders.

Men zou in de eerste plaats aan het rentmeesterschap kunnen denken waarin de Heere het Joodse volk nu zo lang geleden heeft aangesteld: de volheid en overvloed van Kanaän, die Hij aan hen gegeven had; ook de uiterlijke voorrechten van de tempeldienst en andere voordelen voor de Joden waarmee Hij hen heeft begiftigd. Evenals het rentmeesterschap van de Joodse leidslieden en beheerders, die gesteld waren over de bediening van het heiligdom en over de godsdienstige en geestelijke besturing van Zijn volk. De grote voordelen van alles wat de dienst van het heiligdom hun verschafte: de offerdieren, de tienden, de eerstelingen en wat dies meer zij. Inderdaad een rentmeesterschap waartegen bedenkingen waren in die tijd, omdat meerderen ontrouw handelden en de goederen onnuttig doorbrachten. Dan werden zij ontslagen. Maar in deze gelijkenis zijn geen gronden om ons tot dit rentmeesterschap te beperken. Integendeel: de toepassing die de Heere Jezus maakt, geeft ons grond tot een algemenere betekenis, want de volgende delen van de gelijkenis kunnen slechts heel in de verte worden betrokken op dit Joodse rentmeesterschap.

De eigenlijke bedoeling van deze gelijkenis is mijns

inziens meer dan één, namelijk:

- om een ieder te leren trouw te zijn in zijn rentmeesterschap, onder bedreiging met straf wanneer men het tegenovergestelde doet;
- om ieder te leren niet minder voorzichtig te zijn om voor zichzelf in het *geestelijke* zorg te dragen, zoals de sluwe rentmeester voor zichzelf deed in het *stoffelijke*;
- om de gierigen te waarschuwen dat zij met hun goederen de armen zouden helpen.

Al deze zaken raakten ook wel de Joden van die tijd, evenals de geldgierige Farizeeën (vers 14), maar ze raken ook alle mensen in alle tijden en in deze ruime zin vat ik het hier op. Ieder mens heeft een zeker rentmeesterschap, maar niet allemaal hetzelfde. Er zijn dingen waarin we aan elkaar gelijk zijn, maar in andere dingen zijn we weer verschillend. Niet aan allen wordt in Gods voorzienigheid dezelfde soort zaken en in dezelfde mate toevertrouwd. Laat ik het met wat voorbeelden aantonen. Sommigen hebben een rentmeesterschap in de regering; dat zijn al degenen die in meerdere of mindere mate in een politieke dienst gesteld zijn, in hogere of lagere diensten of regeringen, hetzij in hogere of lagere rechtbanken of gerechtshoven, hetzij als ontvangers en rentmeesters van geld en goederen, hetzij hoge of lagere ambtenaren en bedienden die in politieke of burgerlijke diensten aangesteld zijn,

van welke aard ook.

Anderen zijn rentmeester in de kerk: predikanten, ouderlingen, diakenen, die de zorg dragen voor het Woord van God, de sacramenten, de sleutels van het hemelrijk, de zielen van de mensen en de goederen van de armen. Daarom worden ze uitdelers genoemd der verborgenheden Gods (1 Korinthe 4:1). Men kan dat ook vertalen met rentmeesterschap. Paulus schrijft: 'Een opziener moet onberispelijk zijn, als een huisverzorger Gods', dat is een rentmeester (Titus 1:7).

Anderen hebben een rentmeesterschap in de scholen: hoogleraren, professoren, opvoeders, schoolmeesters, alsook de vrouwen die zorg dragen voor de jeugd. Aan hen is de wetenschap toevertrouwd en het bewaren en verbreiden van de waarheid.

Anderen hebben een rentmeesterschap in de familie of het gezinsleven: vaders en moeders, mannen en vrouwen die een taak hebben in het leiden en verzorgen van hun huisgenoten en in de zorg over de knechten en meiden die zij in dienst hebben.

Weer anderen hebben een rentmeesterschap in hun beroep en burgerlijk handelen, ieder in zijn koopmanschap, handel, ambacht en bijzondere ondernemingen om hierin alles trouw en oprecht te behandelen.

Zie, dat zijn de rentmeesterschappen die niet voor

alle mensen gelijk zijn, maar afhankelijk van de bijzondere staat van leven waarin ieder verkeert. Maar elk mens heeft ook een persoonlijk rentmeesterschap over zaken waarin iedereen wel gelijk is. Daartoe horen in het algemeen al die gunsten, gaven en goederen van de minste tot de meeste, die God als een rijk Heere aan mensen toebedeelt en waar hij ieder als een rentmeester over zet. Ik zal weer wat bijzonderheden noemen.

Hij maakt hen tot rentmeester over de tijd. Hij bestemt ieder mens tot rentmeester in een bepaalde tijd van zijn leven. Daaronder zijn minder of meer geschikte tijden om voor de Heere, voor zichzelf en voor anderen nuttig te zijn. Dat is hun rentmeesterschap: de plicht om daar een goed gebruik van te maken. Paulus noemt dat: 'de bekwame tijd uitkopen' (Kolossenzen 4:5).

Hij geeft hun rentmeesterschap over natuurlijke, lichamelijke goederen: over gezondheid, kracht, schoonheid. Ook over het gebruik van de zintuigen: het gezicht, het gehoor, het gevoel, ja over jeugd en ouderdom en wat dies meer zij.

Hij geeft hun rentmeesterschap over de geestelijke goederen van de ziel, over verstand, wil, hartstochten en over bijzondere gaven op dit gebied, van meer of minder wijsheid, scherpzinnige geleerdheid, een goed geheugen, welsprekendheid, moed, als even zovele gewone talenten en natuurgaven, die

de Heere ook verschillend uitdeelt: de ene vijf, de andere twee, de derde één. Hierover zal Hij hen ook rekenschap vragen (Mattheüs 25:15 e.v.).

Hij heeft hun een rentmeesterschap gegeven over goederen van het geluk: meer of minder bezittingen, goederen, inkomsten, schatten en rijkdommen in de wereld. Dan gaat het over geld, huizen, landerijen, heerlijkheden, lusthoven, huissieraden, kleren. Met als gevolg een meerdere of mindere staat, eer of aanzien, gemak en vermaak in de wereld.

Hij heeft hun ook een rentmeesterschap gegeven over de genadegoederen. Dat betreft óf een rentmeesterschap over de algemene weldaden die hun toevloeien uit de uiterlijke bedeling der genade, namelijk dat hun de waarheid van God is bekend gemaakt, dat zij leven in de kerk onder de verkondiging van het Evangelie. Ten aanzien van de Joden wordt dat genoemd, dat hun de woorden Gods waren toebetrouwd (Romeinen 3:2), en de verbonden en de wetgeving.

Óf het betreft een rentmeesterschap over de wezenlijke genadegoederen, doordat God in hen het werk van de Geest heeft gelegd, en zijn beeld vernieuwd heeft. Hierdoor zijn ook de ontvankelijkheid voor geloof, liefde en heiligheid vernieuwd, ten opzichte waarvan zij wel zorg moeten dragen, dat zij de genade van God niet tevergeefs ontvangen hebben (2 Korinthe 6:1).

Zie hier de uitgebreide weergave van toevertrouwde zaken waarover dit geestelijke rentmeesterschap zich uitstrekt. Uit het volgende blijkt dat de aanbevolen zorg daarover met recht een rentmeesterschap wordt genoemd.

Want een rentmeester heeft bepaalde goederen en zaken en vaak ook nog personen onder zijn bestuur en zorg. Dus ook hier, zoals wij in een veelheid hebben aangetoond.

Een rentmeester stelt zichzelf niet aan, maar hij heeft zijn aanstelling van iemand boven hem, die de eerste eigenaar en heer is van alles waarover hij gesteld is. Dus is elk mens door de Opperheer van alles, namelijk de Heere God, aangesteld tot rentmeester. Lees het in Psalm 8: ‘Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, en de zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt? Gij doet hem heersen over de werken Uwer handen; Gij hebt alles onder zijn voeten gezet’ (vers 5-7).

Een rentmeester heeft de zaken die hij beheert niet verkregen door erfrecht, door eigen werk, ijver of scherpzinnigheid, maar zij worden hem door een ander in de hand gegeven. Alles wat ieder mens bezit, wordt hem door de Heere gegeven. Zelf mag hij er als een middel iets aan bijdragen. ‘Het is tevergeefs, dat gij vroeg opstaat, laat opblijft, eet brood der smarten. Het is alzo dat Hij het Zijn beminden als in de slaap geeft’ (Psalm 127:2). Paulus zegt:

‘Delende aan een ieder in het bijzonder, gelijk Hij wil’ (1 Korinthe 12:11).

Uit dien hoofde is een rentmeester geen heer, geen eigenaar van wat hem is toebetrouwd. Hij mag er niet van zeggen: het is van mij, maar het komt zijn heer toe. Alles wat een mens bezit, bezit hij maar als rentmeester; de Heere is er de grote Eigenaar van. ‘De aarde is des Heeren, alsook haar volheid’ (Psalm 24:1). Een mens mag niet zeggen: het is van mij; net zo min als iemand aan wie men iets geleend heeft, mag zeggen: het is van mij. Euripides, een filosoof, zegt: “De mensen bezitten de goederen niet als de hunne, als hun eigendom, maar zij bedienen ze als hun door God gegeven.”

Een rentmeester mag daarom met het toevertrouwde niet handelen naar zijn zin, maar alleen naar de wil van de eigenaar. Hij heeft er geen soevereine macht over, maar een dienende. Zo is het ook met de mens in alles wat hem toebedeeld is: “We zijn er”, zegt de kerkvader Chrysostomus, “wel uitdelers van, maar geen heer erover.”

Een rentmeester is niet langer zeker van zijn rentmeesterschap dan zijn heer wil. Hij neemt het van hem af als hij dat wil, vaak onverwachts als hij de zaken niet goed beheert. Zo handelt de Heere ook met de mensen. Al wat Hij hun toebedeelt, is een onzeker bezit. Door de dood ontheft Hij hen ervan wanneer Hij wil, als Hij hen onverwachts komt zeg-

gen: u zult geen rentmeester meer zijn, kom, geef rekenschap van uw rentmeesterschap. Euripides zegt: “Het is alles onvast en onzeker wat wij bezitten en God neemt het weg als Hij wil.”

Evenals een rentmeester moet ieder zijn taak vervullen met ijver, oplettendheid en getrouwheid. Dit zijn hoedanigheden die vooral vereist zijn voor een rentmeester. ‘In de uitdelers wordt vereist, dat elk getrouw bevonden worde’, zegt Paulus (1 Korinthe 4:2).

Een rentmeester is verplicht tot verantwoording. Hij moet daarom een behoorlijke boekhouding voeren van inkomsten en uitgaven, debet en credit, de balans dikwijls opmaken en klaar zijn voor de afrekening. Dat is zeker ook de verplichting die elk mens heeft en waartoe hij zich gereed moet houden.

2.

Dat is nu ook de eis hier in de tekst. Geef rekenschap van uw rentmeesterschap: leg verantwoording af. Maak de rekening op. Door op te sommen welke inkomsten hij had ontvangen en te laten blijken dat hij al zijn ijver had ingezet om de opbrengst in het voordeel van zijn heer te doen zijn. Aan de andere kant door aan te tonen wat hij al had uitgegeven en waaraan. Wat hij besteed had ten nutte van zijn heer, wat ten behoeve van zijn huisgenoten en wat hij er voor zichzelf van genoten had en of dat alles eerlijk

en gepast was gebeurd. Als we dit nu toepassen, leidt dit ons naar die grote afrekeningdag en het tijdstip van de verantwoording bij het laatste oordeel. Het is een waarschuwing en meteen een verplichting om zich daartoe gereed te maken en te tonen dat men weet dat het daar ook zo zal toegaan.

Want daar zal onder het oordeel van de Rechter komen wat elk heeft ontvangen. Van al die dingen die hiervoor genoemd zijn: welke roeping hij had, welke goederen hem waren toevertrouwd en welke gelegenheden hij heeft gehad om winst te maken. Daar zal nauwkeurig worden opgenomen en daar zal ieder mens zich over moeten verantwoorden, hoe en waartoe hij het toevertrouwde heeft gebruikt. Wat heeft hij ervan uitgegeven voor de Heere, wat voor zijn naasten, wat voor zichzelf, om zo bij de uitkomst te laten blijken, wat hij heeft verkwist en wat hij goed besteed heeft.

Daartoe zullen de boeken van debet en credit worden geopend, het boek van de goddelijke alwetendheid en het boek van het eigen geweten van de mensen, waar een en ander duidelijk in te lezen zal zijn. Daarop zal de balans opgemaakt worden en gezien wat er tekort komt. Vervolgens zal er met de rentmeester gehandeld worden: wordt hij als een ontrouwe verworpen, of als een getrouwe uit genade beloond.

Zie, dat is het rekenschap geven, waartoe elk mens in de persoon van deze rentmeester verplicht zal worden. Dit is al direct, zodra hij sterft, want het is de mens gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel (Hebreeën 9:27). Maar op een bijzonder plechtige wijze op de oordeelsdag, die grote verantwoordingsdag waarvan Petrus zegt: Die rekenschap zullen geven aan Hem, Die gereed staat om te oordelen de levenden en de doden (1 Petrus 4:5). Een rekening, waarvan niet één post, hoe klein ook, over het hoofd zal worden gezien. Jezus heeft gezegd: Ik zeg u, dat van elk zinloos woord, dat de mensen zullen gesproken hebben, zij daarvan rekenschap zullen geven op de oordeelsdag (Mattheüs 12:36). Want God zal ieder werk in het gericht brengen met al wat verborgen is, hetzij goed of hetzij kwaad (Prediker 12:14). Zo dan een ieder van ons zal voor zichzelf aan God rekenschap geven (Romeinen 14:12). Dat is die tijd van afrekening, zoals in Mattheüs 25 staat in de gelijkenis van een heer. Hij had zijn goederen overgegeven aan zijn dienstknechten, was naar het buitenland gereisd en kwam na een lange tijd weer terug. Er staat dan in vers 19: en Hij hield afrekening met hen. In Openbaring 20 gaat het over het gericht, waar de boeken worden geopend en de doden geoordeeld uit wat in de boeken geschreven was, naar hun werken (vers 12).

Zie daar, dat we dit onfeilbaar kunnen verwachten, stelt de Heere Jezus ons hier voor ogen, als Hij tegen de ontrouwe rentmeester zegt: Geef rekenschap van uw rentmeesterschap.

Toepassing

Mijn luisteraars, mag ik u hier met reden niet eens aan herinneren? Och, het zou altijd iedereen in de oren moeten klinken, nu de Heere aan het begin van het nieuwe jaar ons eraan herinnert dat we ouder worden en de afrekening nadert. Koopliden maken hun boeken en rekeningen op en daaruit de staat van hun zaken. Mijn vrienden, bedenk toch eens in heilige voorzichtigheid dat er een hoge rekening ten uwe laste ligt, die opgemaakt moet worden, zodat u niet berooid hoeft te sterven en rampzalig failliet zal gaan. Mijn luisteraars, geloof het, u hebt elk een rentmeesterschap waarvan eens rekenschap zal geëist worden en misschien wel eerder dan u denkt. Dit jaar zal wellicht en voor sommigen zeker, niet ten einde zijn of u zult rekenschap hebben moeten afleggen. Misschien binnen een aantal dagen, misschien nog deze nacht zult u door de dood worden opgeëist en die stem horen: kom, geef mij rekenschap van uw rentmeesterschap. Het is immers vast en zeker en niemand zal het ontvluchten, dat er een tijd zal komen waarin een heilige en rechtvaardige Heere tegen u zal zeggen: kom hier voor het gerecht

en geef rekenschap van uw rentmeesterschap. Niemand zal daar vrij van zijn. Men kan proberen het te ontvluchten, maar niemand kan zich verschuilen voor die hoogste Rechter, met Wie u te doen hebt. Laat mij toe, waarde hoorders, dat ik met ernstige woorden u allen eens noem voor de grote rekenkamer van de Rechter van hemel en aarde. Laat ik u Hem eens voor ogen stellen hoe Hij u zal aanspreken. Groten en kleinen, aanzienlijken en eenvoudigen, jongeren en ouderen, mannen en vrouwen, knechten en zelfstandigen, verbeeld u allen eens hoe de hoge God uit Zijn hemel hier tot u het woord richt, wanneer Hij zou zeggen:

- Kom naar voren, burgemeester, wethouder, man van die staat en van die regering, kom hier voor de vierschaar en geef rekenschap van uw rentmeesterschap. Ik had u in dat rentmeesterschap, in die bediening gesteld, om beschermer van Mijn kerk te zijn, om recht en gerechtigheid zonder aanneming des persoons uit te oefenen, om beide tafels van de wet met alle ernst te handhaven, om deugd en godvrezendheid te beschermen, om alle publieke zonden en goddeloosheden iedere dag uit uw stad te bannen, om het ontheiligen van Mijn Naam, het schenden van Mijn sabbatdagen te verhinderen, en om openbare hervorming te bevorderen. Kom, kom hier nu eens ter verantwoording. Wat heeft u in

deze en duizenden andere gevallen en dingen die bij uw opdracht hoorden, gedaan? Kom nu voor Mijn rechterstoel en geef er rekenschap van.

- Kom naar voren, predikant, ouderling, diaken, kerkbestuurders in Mijn heiligdom. Kom hier voor het gerecht en geef rekenschap van uw rentmeesterschap. Ik had u de zorg van Mijn kostbare bruid op aarde aanbevolen. Ik had u Mijn waarachtige en eeuwig blijvende Woord en waarheid, Mijn kostelijke verbondszegelen, de onschendbare sacramenten toevertrouwd. Ik had u tot wachters op de muren van Sion gezet, om te waken tegen ergernis en opkomende dwalingen. Ik had u de zorg toevertrouwd over zoveel mensen, waarvan een enige Mij dierbaarder is dan de hele wereld. Kom hier nu ter verantwoording. Hoe hebt u zich hierin gedragen? Kom, geef er eens rekenschap van.
- Kom naar voren, schoolmeesters en juffrouws, vaders en moeders, kom hier voor het gerecht en geef rekenschap. Ik had u over kinderen, over uw huisgenoten gesteld, om hun de weg naar de hemel te wijzen. Hoe hebt u zich daarin gedragen? Hebt u het goede voorbeeld gegeven? Hebt u hen opgebouwd door de vermaning van de Heere? Kom hier nu eens ter verantwoording. Kom, geef rekenschap van uw rentmeesterschap.
- Kom naar voren, koopman, winkelier, ambachts-

man. Kom hier voor het gerecht en geef Mij eens rekenschap van uw rentmeesterschap! Ik had u in uw beroep gesteld om het naar de regels van Mijn heilige wil in recht en gerechtigheid uit te oefenen. Kom hier nu eens ter verantwoording, hoe hebt u zich in dezen gedragen? Kom, geef Mij daar eens rekenschap van.

- Kom naar voren, oude man, oude vrouw, kom voor de vierschaar om rekenschap te geven van uw rentmeesterschap. Ik had u een reeks van jaren gegeven om u onder Mijn geduld te bekeren en te bedenken wat tot uw vrede dient, om te groeien in kennis, om toe te nemen in genade en heiligheid, om lang voor Mij te leven, om veel voor Mij te doen. Kom u hier nu eens verantwoord over die kostbare tijd, die Ik u gegeven heb. Hoe hebt u die gebruikt? Wat hebt u in die tijd gedaan? Kom, geef er eens rekenschap van.
- Kom naar voren, u daar, kom voor het gerecht en geef rekenschap van uw rentmeesterschap. Ik heb u ook al jaar op jaar tijd genoeg gegeven om er uw zaligheid in uit te werken. Hoe hebt u uw tijd besteed? Voor Mij, of voor de wereld? Ik heb u allerlei gelegenheden gegeven om die nuttig te gebruiken en wat hebt u in al die momenten van uw leeftijd gedaan? Hoe hebt u de tijd in uw jeugd en bij het ouder worden gebruikt? Kom hier ter verantwoording en geef Mij daar rekenschap van.

- Kom naar voren, u daar, Ik heb u een mooi lichaam gegeven, Ik heb u een goede gezondheid verleend, Ik heb u sterk gemaakt, om het alles voor Mij te gebruiken. Ik heb u ogen gegeven om de schepselen te zien en Mij als hun goddelijke Schepper daarom te aanbidden. Ik heb u oren gegeven om naar Mijn wet te horen. Een mond om Mijn lof te vertellen, handen om het goede te werken en voeten om te lopen op de weg van de gerechtigheid. Kom hier nu ter verantwoording. Hoe hebt u dat alles gebruikt? Voor Mij, of voor de zonde? Voor de ijdelheid, of voor uzelf? Kom, kom, geef er rekenschap van!
- Kom naar voren, u daar. Ik had u tot een redelijke mens gemaakt, om náár en niet tégen de rede te leven. Ik had u een helder verstand en een goed geheugen gegeven. Met die vermogens had Ik uw redelijke ziel voorzien om door die mooie talenten voor Mij, voor uzelf en voor anderen nuttig te zijn. Kom hier nu eens voor Mijn vierschaar ter verantwoording. Hoe hebt u dit alles gebruikt? In de aarde begraven? Ten kwade gebruikt? Of heeft u er winst mee gedaan? Kom, geef er rekenschap van.
- Kom naar voren, u daar. Ik had u zo'n groot deel van de goederen en bezittingen van de wereld gegeven, om ze voor Mij te gebruiken. Om daarvan een redelijk deel aan de armen te geven. Hoe hebt u uw geld, uw goed, uw huizen en hoven,

uw kleding gebruikt? Voor de wereld en voor de zonde, voor de weelde en de hoogmoed, of voor Mij? Kom hier nu, om u te verantwoorden over dat alles, over wat u gegeten en gedronken hebt, over alles wat u gebruikt hebt, waarmee u zich gekleed heeft, en geef er rekenschap van.

- Kom naar voren, u daar. Ik had u boven veel heidenen in zo'n mooi land geboren laten worden, onder het evangelielicht. Ik had u de weg naar de hemel laten bekendmaken en de middelen van de genade zo rijk toebedeeld. Ik heb u zo vriendelijk laten lokken, vaak zo ernstig betuigd en overtuigd, zo vaak laten bidden dat u toch tot Mij zou komen. Kom u hier nu verantwoorden over elke preek die u ooit gehoord hebt, over elk genademiddel dat u ooit gehad hebt. U, die er nooit door bekeerd bent geworden, maar die al Mijn middelen hebt laten liggen, kom, geef er rekenschap van.
- Kom naar voren, u daar, in wie Ik genade gelegd heb en aan wie Ik zoveel van Mijn Geest geschonken heb, aan wie Ik zoveel licht en zoveel vernieuwing geschonken heb. U, die nu zo lang op de weg bent geweest en bewerkt met veel middelen, zodat u daaronder groeien zou in de genade; wijzer, heiliger en hemelser zou worden, uzelf opbouwen, anderen meetrekken en Mij verheerlijken. Kom hier nu voor Mijn vierschaar om

over dit alles verantwoording af te leggen. Hoe hebt u zich erin gedragen? Kom, geef rekenschap van uw rentmeesterschap.

O mijn dierbare toehoorders, van allerlei rang en stand, u ziet welk een grote rekening naar u onderweg is. U ziet in wat voor een aanzienlijk rentmeesterschap u gesteld bent. U gelooft allen dat voor u de tijd van afrekening zeker eens zal komen. Moet u niet toestemmen dat de beste veel te kort zal schieten? Gelooft u niet dat de meesten ontrouwe rentmeesters zullen blijken te zijn? Stemt u niet toe dat u onzeker bent wanneer de dag van afrekening voor u zal zijn? Ziet u het niet iedere dag bij andere mensen, dat men ineens door de dood verrast wordt? Geeft dit nieuwe jaar u daarvoor niet opnieuw een levendige en sterke waarschuwing? Is dat niet weer een nieuwe stem in uw oor: geef rekenschap van uw rentmeesterschap? En gaat u dan nog zo harteloos en zorgeloos voort? Laat u uw boeken zo verward en uw bezittingen zo wanordelijk liggen? Gaat u voort met het doorbrengen van de goederen van de Heere en gaat u zo uw dood en afrekendag in? Als u toch eens de rentmeester van een koning was en u kreeg vandaag de aanzegging dat u morgen of overmorgen uw rekening moest overleggen, of dat hij u zou laten ophangen wegens uw wanbeheer, zou u dan maar stilletjes blijven zitten? Zou u er niet een

dag en een nacht voor over hebben om het beste te doen wat u kon om klaar te zijn? O dwaas, dwaas, die er meer dan de galg, die er uw ziel aan waagt! En u wordt zo lang van tevoren gewaarschuwd! Nu dan, mijn vrienden! Kom, neem dit woord op deze nieuwjaarsdag met u mee en laat dit woord het hele jaar, ja uw hele leven in uw oor leven: geef rekenschap van uw rentmeesterschap! Laat dat uw grootste zorg zijn, uw hoofdzaak waarvoor u leeft, waartoe u zich gereed maakt. Laat dat de grote uitkomst van uw leven hier in de wereld zijn. Zal ik u eens kort de weg wijzen om er goed uit te komen, zodat het er bij die genadige Heere mee door zal kunnen?

Houd in gedachten, dat u over alles wat u hier werd toebedeeld, slechts een rentmeesterschap hebt. U mag er zich geen heer en meester van maken en het niet gebruiken buiten het grote doel van de Heere Die de Eigenaar is. Als men dat zou bedenken tijdens het werken met het gekregene, zou men zich er niet zo op verheffen en zou men alles niet naar eigen zin willen hebben. Als men daaraan dacht bij wat men bezitten mag, dan zou men er niet zo trots op zijn en zich er niet zo aan hechten. Houd altijd goed in gedachten, dat u eens rekenschap moet geven aan de Rechter, een rekenschap die heel nauwkeurig zal zijn. Voor Zijn ogen zal ook

niet de minste zaak verborgen of buiten verantwoording blijven. Maar deze verantwoording geldt ook wat de personen betreft. Want niemand zal zich daar kunnen verstoppen en buiten de verantwoording blijven. De grootsten niet en die het meeste ontvangen zullen hebben, want zo veel te zwaarder zal de rekenschap zijn die van hen geëist wordt. Maar ook de eenvoudigen en de armen niet, die maar weinig ontvangen hebben. Zij moeten niet denken dat het rekenschap geven van een rentmeesterschap hen niet raakt, maar alleen hen betreft aan wie God veel in de wereld gegeven heeft, of die grote talenten hebben ontvangen. Nee, daar is niemand of hij heeft een rentmeesterschap, en dat zal ook onderzocht worden, zelfs of u met één talentje en in het minste getrouw bent geweest. Houd dan de afrekendag levend in uw gedachtenis, waar u ook bent, wat u ook doet, eet of drinkt. Houd dat steeds voor ogen: ik zal ook van mijn doen en laten, van het deel van mijn rentmeesterschap rekenschap moeten geven. Houd altijd goed in gedachten dat het tijdstip waarop u die rekenschap moet geven onzeker is, en dat die dag u zal overkomen als een dief in de nacht. Dit zeg ik, opdat u het opmaken van uw rekening niet zult uitstellen, maar er zorg voor draagt dat u hem altijd gereed hebt, om niet verrast te worden. Daarom, ga dikwijls in uw kantoor, keuken of kamer zitten om uw boeken te overzien, om alle dagen

uw rekening op te maken. Doe dat in een heilige stilte en afzondering, om over die grote zaak in ernst na te denken. Een bekwame boekhouder houdt al zijn posten bij op de juiste dag en datum. Zo moet u ook doen, om geen slordige rekening te krijgen. Ga 's morgens zitten om te overleggen wat u op die dag te doen hebt en 's avonds om na te denken wat u gedaan hebt, zoals de les was van Pythagoras. En Seneca vertelt over Sceptus dat hij alle avonden aan zichzelf vroeg: welke van je gebreken heb je vandaag verbeterd? Wat voor ondeugd heb je tegengestaan? Waarin ben je beter dan vanmorgen? O, dat zou men van een heiden niet denken.

Om uw rekening goed op te maken, houd nauwkeurig bij wat u ontvangt. Dat wil zeggen, wat u van de Heere ontvangt en waar u Hem rekenschap van zult moeten geven. Dat betreft het werk of het beroep waarin Hij u gesteld heeft, de gelegenheden die Hij u geeft, welke weldaden, gaven en goederen Hij u geeft in de natuur en de genade en welke verplichting Hij daardoor op u gelegd heeft. Studeer veel in dat goddelijke schuldboek; draag het overal bij u en komt er iets nieuws bij, teken het nauwkeurig daarin aan!

Let ook goed op de uitgaven: hoe en waaraan u het besteedt. Hoe u zich gedraagt in uw beroep of de bedieningen, die u toebedeeld zijn. Hoe u uw tijd, hoe u alles wat u van God ontvangen hebt, gebruikt

hebt, houd daar nauwkeurig de rekening van bij. Niet slordig, dat is dus zonder het minste foutje voorbij te lopen als u iets ontdekt, om daarover uzelf te bestraffen.

En om goed uit te komen: gebruik al het toevertrouwde naar uw plicht. Vraag nooit wat uw wens is, maar wat de wil van de Heere is. Besteed alles, zoals het behoort, om aan uw grote Heere te geven, wat Hem toekomt, aan uw naasten, wat u hen schuldig bent en aan uzelf, wat u er voor geestelijk en eeuwig belang van nemen mag. Als zo de ontvangsten en uitgaven, debet en credit, goed overeenkomen, zal het resultaat per slot van rekening ook niet verkeerd uitkomen.

En om u daar te meer aan te houden, denk er dan om dat u een Heere en Rechter hebt, Die u altijd en overal ziet. Hij weet het zo goed en beter dan uzelf, hoe u zich gedraagt in uw rentmeesterschap. Er is niet één van uw gedachten, niet één van uw daden die Hij niet kent. U kunt Hem door een valse boekhouding niet bedriegen. Al wat u ontvangt, dat geeft Hij u Zelf. Al wat u uitgeeft, dat ziet Hij, want alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen van Hem met Wie wij te doen hebben (Hebreeën 4:13). Onthoud dit goed! En opdat u mag weten of uw gedrag in de grote afrekendag voor het oog van de alwetende Rechter kan bestaan, onderzoek uzelf nauw, of u vruchten voortbrengt die de bekering

waardig zijn (Mattheüs 3:8). Dat zijn vruchten die uit de bekering en uit de genade voortvloeien. Die alleen kunnen in de grote afrekendag bestaan.

Maar, mijn hoorders, zodanig zijn de vruchten van de meesten niet. Zal ik u dit eens aantonen? Vruchten die de bekering waardig zijn, moeten voortkomen uit een bekeerde gestalte. Men moet Zijn maaksel zijn, geschapen in Christus Jezus om bekwaam te zijn tot goede werken (Efeze 2:10). De werken die de meesten doen, komen voort uit een natuurlijk beginsel.

Dit blijkt uit het volgende.

Er is geen beginsel van het geloof, terwijl ware vruchten uit het geloof moeten zijn (Romeinen 14). Verenigd zijn met Jezus, moet immers aanzetten om Hem gelijkvormig te zijn en in Hem vrucht te dragen. De verzoening daardoor met God verplicht ons om onszelf met voorzichtigheid in de liefde te bewaren. En de liefdevolheid van die gemeenschap dringt ons om daarin voor altijd te willen leven. Maar het werk van velen is buiten Jezus en buiten alle betrekking op Hem. Al hun vruchten komen slechts voort uit natuurlijke ingetogenheid, opvoeding, of uitwendige verlichting.

Ook zijn er bij de meesten geen oprechte beweegredenen, die hen aanzetten tot ware vruchten der bekering waardig, want die moeten voortvloeien

uit de tegenwoordigheid van God en vergezeld zijn van Zijn nabijheid, niet maar in het algemeen, maar uit God als onze God in Christus. Ze moeten voortvloeien uit een innig beginsel van liefde tot God. Ook al is het niet altijd even gevoelig, maar zeker wel in een hartelijke beleving. Ze komen immers voort uit een kinderlijke vreze voor God en voor Zijn hoogheid, waardoor men niet durft te doen wat Hij verbiedt en na te laten wat Hij gebiedt. Die ware vruchten van bekering worden gevonden waar men gehoorzaam is aan God en aan Zijn heilige wil; Hij gebiedt ze en er is in hen een hartelijk genoegen zich aan Hem te onderwerpen.

Maar vergelijk nu de vruchten van de meesten daareens mee. Zij hebben heel andere beweegredenen. Het is maar uit gewoonte, uit een verstandelijke overtuiging of uit fatsoen dat men God dient. Het is maar om enigszins het geweten te sussen, of uit vrees voor schade of schande, of om door de wereld voor eerlijk gehouden te worden, of om eer en achting te hebben en wat dies meer zij. Daarom hebben die vruchten der bekering ook niet de juiste hoedanigheid. Want aan die vruchten hoort een innigheid ten grondslag te liggen, die zijn hartelijk en oprecht. Niet alleen de vruchten naar buiten, maar ook die binnen in hen, tussen God en de ziel in het verborgene.

Maar hoe is het met de vruchten van de meesten? Zij liggen er maar van buiten op; het zijn maar werken aan de buitenkant!

Vruchten die der bekering waardig zijn, moeten voortkomen uit en gaan gepaard met een afkeer van de zonde, een vrees ervoor en een behoedzaamheid tegen de zonde en een smart erover! O, bij de meesten is het daar ver vandaan.

Vruchten die der bekering waardig zijn moeten ook algemene vruchten zijn; gekant tegen zowel de ene zonde als de andere zonde; zowel op de ene plicht gericht als op de andere, in een algehele toewijding. Maar de vruchten die de meesten dragen, zijn er zo maar hier en daar één; het is maar een gebrekkig werk.

Vruchten die der bekering waardig zijn, zijn ook standvastige vruchten, overal en altijd. Maar de vruchten van de meeste mensen zijn onbestendig. Ze komen zo nu en dan eens voor, bij beproevingen, in de kerk of bij sommige gelegenheden, en ze gaan als een morgenwolk voorbij. Op de ene plaats en tijd wel en op een andere tijd weer niets dat op vruchten lijkt.

Zie toch eens, als velen hun vruchten daarmee vergelijken, wat zouden zij snel zien dat zij nog geen genadevruchten dragen! Al wat u buiten die vruchten draagt, dat zijn kwade vruchten; niet meer dan

doornen en distels.

Dat heeft een kwaad gevolg. Want als u dan toch goed over uzelf oordeelt, betekent dit dat u nog maar een aarde bent waarop doornen en distels groeien. Geen goede aarde. Dat is op zichzelf al een ongelukkige staat, ja, een vloek (Job 31:40, Jeremia 12:13). Het is echter een nog groter ongeluk voor u, wanneer u zo bent en blijft onder de middelen en de bediening van de genade.

U bent verwerpelijk; een voorwerp van goddelijke toorn, afkeer en verfoeiing. U verkeert in gevaar, dat Hij Zich helemaal aan u zal onttrekken en Zich van u afwenden.

U bent dicht bij de vervloeking. Een rampzalig gevaar van het oordeel van de verharding, waarin alle genade van bekering aan u wordt onttrokken, hangt u boven het hoofd. En dan volgt nog de eeuwige veroordeling en is de verbranding uw einde. Hoe ontzettend zal het zijn u dan eeuwig te moeten beklagen dat u de middelen tot behoud hier hebt verzuimd en veronachtzaamd.

Kijk nog eens om, bedrogen mens, voordat het te laat is! Zoek er toch naar om vruchten van genade te dragen onder al de ingestelde wegen en middelen, zodat u in de grote afrekendag niet beschaamd weggestuurd wordt.

Laat dit u mogen helpen.

Leg u machteloos voor de Heere Jezus neer, sme-

kend om een inzicht van uw onmacht en met een begeerte om hulp. Bid dat u ook eens door Zijn kracht die geloofsstap mag doen, om over te gaan in Hem om ook vrucht te dragen in Hem. Zoek onder alle uiterlijke middelen naar groei die uit God is en naar het werk van de Geest daarin. Roep met name ook tot de Heilige Geest dat Hij u bekwaam maakt in alles om zonder tegenstand Zijn leiding en overtuiging te volgen.

Maar nu ook u, gelovigen, die door de genade van God bent veranderd.

Kom, zie eens van hoe grote dood de Heere u verlost heeft, toen Hij u geestelijk vruchtbaar in de genade gemaakt heeft. Toen Hij u in de grote rekendag heeft bevrijd heeft van verwerpelijkheid, vervloeking en verbranding. Daar stond u immers evenzo voor open als de anderen. Erken dat toch! Als uw akker vernieuwd is, laten er dan toch geen doornen en distels meer op groeien. Die horen daar nu niet meer in uw goede aarde! Alle vruchten die bij de oude natuur horen, moeten weg en daarvoor in de plaats moeten de vruchten van de genade komen. Maar toch moet u de grond van uw hart op zichzelf ook niet vertrouwen. Die is eraan gewend om doornen en distels voort te brengen en wil dat blijven doen. Wees daar bedacht op. Wees veel be-

zig om de grond van stenen te zuiveren, want tussen die stenen kunnen de doornen en distels gemakkelijk weer opschieten. Dus sla acht op die steenachtige plekken, op de hardheid die er nog in uw hart is overgebleven. Als er hier of daar nog een distel opgroeit, wees er dan meteen bij om die eruit te trekken. Zorg dat ze niet gaan wortelen. Gun ze geen tijd om zaad te vormen en zich voort te planten. Draag hoe langer hoe meer goede vruchten. De Heere Jezus zegt: 'Ik heb u gesteld, dat gij zoudt heengaan en vrucht dragen' (Johannes 15:16). Paulus schrijft: 'Gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus...opdat wij Gode vruchten dragen zouden' (Romeinen 7:4). Dan zult u op de grote oordeelsdag worden vrijgesproken, als uw Rechter tegen u zal zeggen: geef rekenschap van uw rentmeesterschap.

Als u in al uw doen en laten nog veel tekortkomingen ziet, en het voor u duidelijk is dat u tekort zult schieten voor de alwetende Rechter, maak dan tot uw vertroosting en bemoediging voortdurend gebruik van uw Middelaar! Als het uw beleving is dat u altijd tekortschiet, hoe nauwkeurig u ook probeert te leven, dan wijs ik u op de genade van uw Heere. Als u oprecht bent, ziet Hij de zonde in Jacob niet aan en vergeeft Hij uw tekorten genadig. Hij is

zo goed voor u dat Hij u een Borg, een Middelaar geeft, ja Hij heeft u die al geschonken. Maak er dan ook in geloof maar vrij gebruik van.

En u, die nog in de zonde leeft, besef toch dat u een Borg voor uw schuld moet hebben. Anders zult u een failliet verklaarde boedel nalaten en een verloren ziel. U zult de rekening onmogelijk kunnen betalen. Maar weet dat ook u vrijgesproken zult worden als Jezus met Zijn gerechtigheid de rekening voor u heeft betaald. Hebt u Hem omhelsd als uw Middelaar, dan kunt ook u met vrijmoedigheid de dag van afrekening tegemoet zien. Ga dan maar getrouw verder met uw rentmeesterschap. Want als u trouw geweest zult zijn in het kleine, zult u eens over veel worden gesteld en gebracht worden in de vreugde uws Heeren!

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

In open envelop zonder postzegel zenden aan:

Pieters Media bv
Antwoordnummer 5
4500 WC GROEDE

Uitgave
STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVEREIL-SERIE

Voorzitter
Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
“Smytegeltfonds”, Putten

Abonnement: € 9,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en adreswijzigingen
(bij voorkeur schriftelijk) aan:

Pieters Media bv,
Postbus 12,
4503 ZG GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl
www.reveilserie.nl